

"JAG HAR **ETT HELT SPANN AV DEMONER**

SOM DRAR MIG FRAMÅT"

Från stum psykopat, via slug maffiaboss till packad kosmonaut. Peter Stormare är Sverigeaktuell i en roll som bryter hans mönster.

– Jag får ofta spela galningarna och det är för att jag är europé.

Vi träffas på ett hotell på Östermalm, i rum 512, med namnet Sture-planssviten. Utanför fönstret vajar kala grenar och nere på gatan skyndar kostymfolket till jobbet.

Jag har glömt väskan och lägger mobil, block och nycklar på bordet mellan oss. Intervjun börjar med att Peter Stormare spanner blicken i mig.

– Aldrig nycklar på bordet.

Han tar nyckelknippan och likt en schaman svingar han den ett varv runt huvudet, halvt på skämt, halvt på allvar.

Sedan sätter han sig till rätta i soffan. Hans man-bun, hårknut, sitter som en liten boll i nacken och på fötterna bär han tofflor.

Genom åren har han spelat knäppgökar, kufar och excentriker och få har gjort lika skruvade roller som Stormare. I *Fargo* spelade han stum psykopat som utan tvekan malde ner sina offer. I *Prison break* var hans rollfigur en slug maffiaboss och i *Armageddon* spelade han en packad rysk kosmonaut.

Han och vännen Stellan Skarsgård är båda populära val när nöjesfabriken söker efter kufiga karaktärer.

Text:
Karin Herou
Foto:
Magnus Liam Karlsson

Lita på att dina
drömmar bär,
ha **ingen**
returbiljett när du
åker, ta inte tjänstledigt.
Kasta dig ut bara.

För första gången på
ett decennium är Peter
Stormare nu aktuell
med en svensk film,
”Tisdagsklubben”, där
han faktiskt varken spe-
lar skurk eller usling.

– Jag får ofta spela galningarna
och det är för att jag är europé.
Det händer alla svenskar i Holly-
wood, men jag och Stellan slüss
inte om rollerna. Jag tror vi har
ganska bra med jobb båda två. Vi
får gestalta de udda skurkarna
och jag gissar att det handlar om
brytningen. Men visst, utseendet
kanske gör sitt till också, säger
han och stryker sig över skägget.
**Kan du känna dig fångad i skurk-
rollen?**

– Det finns ett ordspråk
i Hollywood som säger: ”It takes
a really good guy to create a bad
one.”
Och du är en ”good guy”?
– Ja, jag tror det. Jag försöker
i alla fall. Jag är ingen machotyp,
men tja, clownerna vill väl alltid
spela seriösa roller och tvärtom.
För första gången på ett decen-
nium är han nu aktuell med en
svensk film, där han faktiskt var-
ken spelar skurk eller usling.

Tisdagsklubben är ett relations-
drama om att det aldrig är för sent
att följa sina drömmar.
– Vi har alla drömmar, jag har
följt mina och vill jag inspirera
andra att göra detsamma. Min
pappa sa: ”Ska man gå ut på isen
får man inte tänka svenskt.” Jag
tänker att samma sak gäller
drömmar. Man får inte känna ef-
ter, utan man måste lita på att isen
håller. Lita på att dina drömmar
bär, ha ingen returbiljett när du

åker, ta inte tjänstledigt. Kasta dig
ut bara.
För 30 år sedan gjorde han just
så och lämnade Sverige för USA.
Han hade ingen returbiljett, och
siktet inställt på att slå internatio-
nellt.
I dag beskriver han sig som en
gräshoppa i Hollywood, som
hoppas mellan produktioner och
sällan stannar länge på samma
plats.

3x

Stormare om att ...

1 ...åter spela in svensk film: ”Jag
har fått många förfrågningar att
spela in svensk film, men de flesta har
varit undermåliga manus. Jag vill tän-
da på alla cylindrar, annars får det
vara.”

2 ...se sina egna filmer: ”Jag ser
aldrig mina egna filmer, jag skulle
faktiskt aldrig komma på tanken. Jag
tror att det ligger i människans natur
att inte vilja se sig själv utifrån. Jag ser
bara felen jag gör och jag känner näs-
tan ingen skådis som gillar att se sina
egna filmer.”

**3 ...åter spela med Marie
Richardson:** ”Att Marie Richard-
son gör huvudrollen är ”the icing on
the cake”. Hon är en hälsingetös med
unik talang. Vi spelade faktiskt ihop på
Dramaten för länge sedan.”

3x

hälsingetips ...

1 Orbaden spa: ”Det är en helig och
magisk plats.”

2 Ro kyrkbåt: ”I Vallsta finns en
underbar förening som byggt egna
båtar. Man sitter 12–16 man i dem och
ror och jävlar vilken fart man kan få
upp.”

3 Gå in i en hälsingeskog: ”Du kom-
mer ut på andra sidan och har lärt
dig något. Du kan få se både vittra och
skogsrå. En av mina favoritpoeter he-
ter Helmer Grundström och kommer
ifrån Lappland. Jag har mött min hundra,
jag har sett min skog. Det är nog.”

”Ibland känns det
som att halva min
kropp är från en ur-
åldrig tid och den
andra halvan är
rock ’n’ roll” säger
Peter Stormare.

– Att göra en långkörare som
sträcker sig över säsonger för att
tjäna pengar är inte min grej. Jag
gör hellre åtta independentfilmer
än en stor.
– Jag har aldrig gjort det för
pengarna – och på den fronten
har jag så jag klarar mig. Jag har
en bil, ett hus, en fru och två döt-
trar och är fullständigt nöjd. Jag
samlar inte på något, jag har inga
klockor eller juveler och det skulle
aldrig falla mig in att köpa en

kostym för flera tusen. Men det
här gillar jag som fan, säger han
och nickar mot dagens outfit: En
tröja med hål på armbågen, trä-
ningsbyxor och tofflor.
Peter Stormare kommer från
Hälsingland och byn Arbrå och
hans hälsingemål blir tydligare
när han talar om barndomen.
Han målar upp en bild av en
pojke som öppnade vindsluckan
på kvällen och lät den kyliga luf-

ten strömma in. En pojke som
kunde titta på stjärnhimlen i tim-
mar.
– Jag var en drömmare som
älskade att fantisera.
Hans föräldrar hade båda föt-
terna på jorden, men vidskepelse
och skrock var också en del av li-
vet. De trodde på vittra, småfolk
och väsen.
– Jag hade många äldre män-
niskor runt omkring mig och de
förde vidare sägner från förr. Till

exempel hällde vi aldrig ut varm-
vatten på gräset utan att först
varna småfolket, och kom vi in
i ett tomt hus så hälsade vi, för att
de inte skulle ställa till med otyg.
Det där bär jag med mig än i dag.
Han säger att han påverkades
av att leva tätt intill andra genera-
tioner.
– Ibland känns det som att
halva min kropp är från en uråld-
rig tid och den andra halvan är
rock ’n’ roll. ▶▶▶

Självporträttet

”Mitt huvud ser ut som en jordnöt och ögonen ligger långt inne.”

Länge bar jag ilskan, **jag skrek och skällde,** men nu omformar jag ilskan och använder dess energi

Fakta
Namn: Peter Stormare.
Ålder: 68. **Yrke:** Skådespelare och regissör. **Bor:** Los Angeles, USA. **Familj:** Fru och två döttrar. Dobbermantiken Greta Garbo. **Aktuell:** I filmen *Tisdagsklubben*.

Efter gymnasiet valde han att lämna byn och hamnade i Stockholm.

Han minns inte riktigt hur det gick till, men en dag fick han en teaterbiljett till föreställningen *Gropen* på Dramatens stora scen.

Han hade knappt satt sin fot på en teater tidigare och kanske är det en av anledningarna till att minnet fortfarande är så starkt. Han kommer än i dag ihåg vilken rad och stolsnummer han satt på.

– För mig var det som att himmelriket öppnade sig när ridån gick upp. Det var som att komma hem.

Han beslöt sig att stanna i den världen och tog först jobb som scenarbetare för att sedan söka till scenskolan. Ingmar Bergman tog honom under sina vingar och de fick en speciell relation.

– Jag var ny och kom från urskogen och att få Bergman var ju som att få Picasso som lärare. Han blev den bästa kamrat jag haft i hela mitt liv. Vi var så lika, vi tyckte om samma saker, som Bragokex och hallonsaft, stora samtal och film. Han var så dubbel, Ingmar. Han kunde skälla ibland men sekunden efter sa han förlåt. Han sa alltid förlåt. Man har ju hört många historier om honom, men jag upplevde honom bara som en bra kamrat.

– När han hörde att jag skulle resa till USA blev han gramse. Han fnös och undrade om jag gjorde det för att bli ”en sån där kändis”. Men jag följde bara rösten inom mig, min intuition, och det var egentligen vad Ingmar alltid uppmanat mig att göra.

Ingmar Bergman lär ha sagt att ”Stormare har en särling i sitt väsen, en rasande.”

– Vissa kallar det demoner och jag har ett helt spann av demoner som drar mig framåt. Men i dag vet jag hur man tyglar raseriet och använder det som bränsle. Länge bar jag ilskan, jag skrek och skällde, men nu omformar jag ilskan och använder dess energi. Det är ett bränsle som jag kan använda i skådespeleriet.

– När man kommer på knepet tänker man ”fan, vad enkelt det var”.

Ingmar Bergman gick bort 2007, men Stormare säger med självklarhet:

– Vi har fortfarande samtal jag och Ingmar. Har jag ett problem går jag in i en hörna och frågar om hans åsikt. Då brukar han ge råd.

I internationella intervjuer speglas ofta den här sidan av Stormare. Hans alternativa sida beskrivs som ett sällsamt svenskt drag, som hämtat ur de trolska skogarna i norr.

I en flitigt citerad intervju i brittiska *The Independent* berättar han att han tror på utomjordningar.

– Tro är ett stort begrepp för mig. Jag tror inte bara på att det finns en gudomlighet som vakar över oss, utan jag tror också på andra världar. Jag tror på utomjordningar, parallella världar och för mig är spöken ganska naturligt.

– Min pappa kommer alltid i form av en mockingbird, vad heter det nu på svenska, härm-skrika? Jag känner direkt att det är han och då kan vi ha ett samtal. Jag tror inte att livet tar slut, det bara förändras.

Han ler.

– Det är också roligare att tro och det gör jordelivet mer spännande. Det gör mig lycklig som människa att bejaka det vi inte kan se och känna. Det är väl en bra anledning att tro?

Är du rädd att uppfattas som flummig eller oseriös?

– Äsch, jag har aldrig brytt mig om vad folk tycker. Jag kan inte ändra på mig. Det är för sent nu, säger han. □

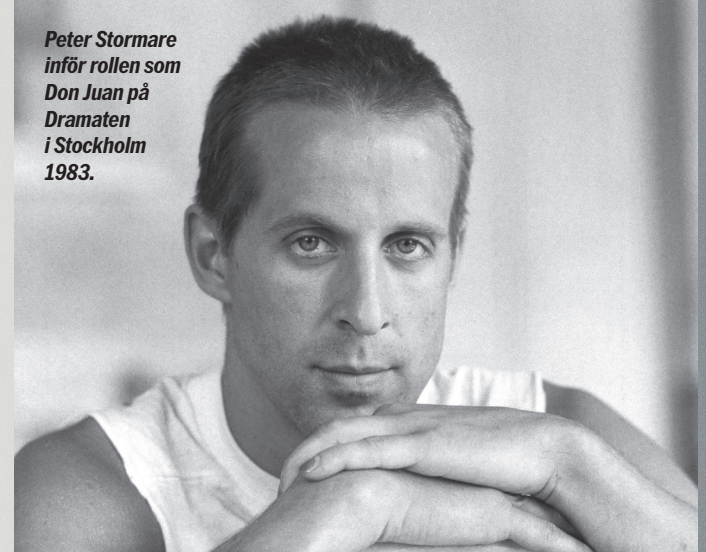
Till sist tänker Karin:

... Peter Stormare utstrålar ett lugn och stressas inte ett dugg över att klockan går, snarare vill han förtydliga sina resonemang och tankar. När fotografen tar vid råkar jag återigen lägga nycklarna på ett bord och han skakar på huvudet: ”Minns du inte? Inga nycklar på bordet”. Och först när jag tagit bort dem låter han sig fotograferas.

Följ oss på Instagram!
@aftonbladetsondag

Marie Richardson och Peter Stormare i den bioaktuella filmen *”Tisdagsklubben”*.

Peter Stormare inför rollen som Don Juan på Dramaten i Stockholm 1983.

”Har jag ett problem går jag in i en hörna och frågar om hans åsikt”, säger Peter om Ingmar Bergman som gick bort 2007.

Uppträder i *”Allsång på Skansen”* 2002.

Peter Stormare med Arnold Schwarzenegger, Jaimie Alexander och Johnny Knoxville på premiären för *”The last stand”* i Los Angeles 2013.